СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАЛОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 98. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 29 квітня 1933.

VOL. XLI. No. 98. Jersey City, N. J. Saturday, April 29, 1933. THREE CENTS.

СЕНАТ УХВАЛИВ ЗМЕНШЕННЯ ЗОЛОТОГО ПОКРИТТЯ ДОЛЯРА.

ВАШИНҐТОН. — Сенат заявився 53 голосами проти 35 за те, щоб уповажнити президента держави зменшити забезпечення доляра в золоті до 50%.

В той спосіб зістала остаточно вирішена справа інфляції. Тепер тільки будучність викаже, скільки президент користатиме зі свого права й скільки випустить нових банкнотів.

ЗНОВ ДЕБАТУВАТИМУТЬ НАД ВЕТЕРАНСЬКИМ БОНУСОМ.

ВАШИНҐТОН. — У короткім часі прийде в сенаті до довшої дискусії над справою негайної виплати ветеранського бонуса.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВИЙ ПОХІД ВЕТЕРАНІВ НА СТОЛИЦЮ.

ВАШИНҐТОН. — Ветерани, котрі організували попередній ветеранський похід на столицю, заповіли, що в найближчих тижнях зорганізують новий похід, як конгрес не поставиться прихильно до їх домагання, себто негайної виплати бонуса в готівці.

НЕ ТРЕБА БОЯТИСЯ ІНФЛЯЦІЇ.

НЬЮ ЙОРК. — Люї Доглее, директор федерального буджету, заповідає, що державний буджет буде цілком певно зрівноважений, а кредит держави ненарушений, без огляду на те, що буде з інфляцією.

ХОЧЕ ЗАКЛЮЧИТИ НОВУ ТОРГОВЕЛЬНУ УМОВУ.

ВАШИНҐТОН. — Едвард Еріо, представник Франції, є настроєний дуже оптимістично. Каже, що прийшов до переконання, що міжнародня економічна конференція вже тепер цілком певно буде успішною. Супроти того хоче, щоби вже тепер Злучені Держави заключили з Францією нову угоду щодо зменшення цла. Еріо є тої думки, що така умова ще більше піднесе духа тих, котрі зідуться на міжнародню економічну конференцію.

РЕОРҐАНІЗУЮТЬ ЗАЛІЗНИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Відома річ, що депресія довела залізничі компанії малощо не до банкротства. З боку адміністрації виготовлено вже проект реорганізації залізничих ліній, які поділено на три групи. Кождою групою правитиме комітет, зложений з 5 членів. Плян є пробний і буде важний тільки на один рік.

ЖІНКИ ПОДІЛЕНІ ЩОДО МІНІМАЛЬНОЇ ПЛАТНІ.

ОЛБАНІ. — Жінки, які покликано на переслухання в справі мінімальної платні для жінок і дітей, поділилися на дві, майже рівні партії. Одні попирали заведення мінімальної платні, а другі були проти цього, підносячи, що такий закон позбавить тисячі жінок роботи.

СКАТСБОРСЬКІ МУРИНИ БУНТУЮТЬСЯ.

БІРМІНҐЕМ (Алабама). — Девять муринських хлопців, котрих держать у тюрмі повіту Джефферсон, збунтувались і били по стінах і столах кавалками залізних рур. Відмовилися теж піти спати до своїх нічних келій. Шериф покарав їх за цей бунт тим, що зарядив їм як поживу тільки хліб і воду.

Директор вязниці заявив, що Мурини бунтуються тому, що він заборонив до них доступ гостям і їх не можна відвідувати. Казав теж, що найбільше „бунтується" Гейвуд Петерсон, себто той Мурин, котрого недавно засуджено на смерть.

Всі хлопці відповідатимуть перед судом за атакування двох білих жінок.

ФАРМЕРИ СХОПИЛИ СУДДЮ.

ЛІМАРС (Айова). — Коло 600 фармерів домагалися від окружного судді Чарлза Бреддія, щоби він присягнув, що не підпише більше наказів, виставляючих фарми на ліцитацію.

Коли суддя не хотів цього зробити, фармери закрили судді очі, закрутили мотуз довкола його шиї, кинули його на трок і вивезли поза місто. Там його питалися кілька разів, чи присягне, що не дасть більше згоди на ліцитацію фарм, але суддя далі відмовлявся. Так і залишили його непритомним.

Фармери кинулися на суддю в хвилі, коли він наказав їм поскидати в суді шапки і перестати курити.

ЖИДИ ПРОТИ ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ.

НЬЮ ЙОРК. — „Ди Америкен Джуіш Комітї" піддержує далі жидівську акцію боротьби з Гітлером, але є проти того, щоб нюйорські Жиди влаштовували демонстраційний похід проти Німеччини. Каже, що такий похід Жидів нічого не поможе, а Каже, що такий похід Жидів нічого не поможе, а навпаки, що може погіршити долю Жидів у Німеччині. Він радить натискати на Німеччину іншим способом.

Не вважаючи на цю заяву, місцеві жидівські організації протестаційний похід таки підготовляють. Відбудеться він 10 травня, себто в той день, коли в Німеччині Наці палитимуть жидівські книжки і викидати їх з бібліотек. Заповідають, що в поході візьмуть участь 40,000 жидівських юнійних робітників.

БАНДИТИ ЗРАБУВАЛИ СЕЛЯНИНОВІ 10,000 ДОЛЯРІВ.

Нічю два незнані бандити з крісами ввійшли до хати Антона Іванця в Ліхіню біля Тарнова й, стероризувавши господаря, забрали йому 10,000 долярів. Іванець був реемігрантом з Америки, там доробився більшого маєтку й вернувся до рідного села, де позичав людям доляри на процент.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

Марта Москвич, молода замужня селянка з села Тельче, колківської волости, луцького повіту, закохалася в одному мужчині з сусіднього села, Красноволі, до якого ходила. По повороті до дому між нею й зрадженим мужем Тихоном Москвичем дійшло до сварки, а потім до бійки, в часі якої останній вирвав від батька Марти, що виступив в обороні дочки, сокиру й, вдаривши нею кілька разів жінку по голові, поклав її трупом. Убийника арештовано.

ДО СЕРЕДКА ЗЕМЛІ.

Шукаючи в землі прим. цафти, вертиться діру свердлом, доки він не задержиться і далі не піде. Тоді далі вертиться сверлом з меншим промінром, і т. д. Обчислено, що треба би зачати вертіти сверлом у промірі 1 кільометра до осередка землі .

РОЗВЯЗАЛИ КОНЦЕРТ.

Дня 19-го березня в селі Добриводах, пов. Збараж, місцева читальня „Просвіти" владила у честь Т. Шевченка концерт, на який прибув постерунковий Пяцинський з села Іванчани. Та підчас реферату при словах „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте" — постерунковий розвязав концерт, заборонюючи виконання дальшої програми. Не помогли переконування, що це слова з „Кобзаря" Шевченка. Концерт не скінчився. На маргінесі цього свята треба додати, що керовник школи в цьому селі, п. Пронькевич, заборонив української дітворі, ходити на всякого роду українські імпрези, хочби й у товаристві родичів.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ СМЕРТЬ ОДНОЇ ЛЮДИНИ НА ВІЙНІ.

Німецький часопис „Дас ное Фольк" подає цікаву статистику: світова війна тревала 4 роки, 3 місяці й 10 днів. Останніми днями тої війни зі зброєю в руці стояли проти себе 30 мілионів людей. Мобілізація обняла була 70 мілионів людей.

Згинули на війні менше більше 11 мілионів людей, себто що хвилини було 4 до 5 убитих, денно понад 6,000.

З голоду згинули біля 7 мілионів людей.

Раненых було понад 20 мілионів.

Кошти світової війни обчисляють на 186 мілярдів долярів. До цього треба дочислити ще упадок нормальної продукції на суму 151 мілярдів. Себто разом війна коштувала світ страшну суму: 337 мілярдів долярів. Пересічно вбивство одної людини коштувало 15,565 долярів.

Потім подає „Дас ное Фольк" перегляд знищених об'єктів підчас війни й оцінює це пересічно на 4 мілярди золотих.

Жахливий білянс!

ВДОВИЦЯ, ЩО ЗУСТРІЛАСЯ З НЕБІЖЧИКОМ ЧОЛОВІКОМ.

Студент фармації Марко Кляйн оженився в Коломиї з богатою панною, однак не чувся щасливим у подружі і виїхав до Львова, де познакомився з якоюсь танцюристкою. Склався випадок, що підав йому гадку відвязатися раз на все від своєї жінки. На залізничому шляху під Коломиєю Кляйн був свідком, як потяг переїхав якогось самогуба. Він незамітно підложив йому свої особисті документи і самогуба поховали як Марка Кляйна. Погодилася з тим фактом його жінка і, вбравшися в жалобу, виїхала до Львова, щоби відобрати асекураційну премію після чоловіка в сумі 500 долярів. Щастя чи нещастя хотіло, що на пероні головного двірця у Львові побачила нагло свого чоловіка, котрий їхав до Зимної Води, де мешкав зі своєю любкою. Розігралася драматична сцена, після якої Кляйн рішився вернутися до своєї жінки. Однак перед відїздом до Коломиї стало йому жаль танцюристки і він зажив отруї, щоби покінчити з життям. Остаточно опинився в шпиталі, де лікарі його відратували.

ЕЛЄКТРИЧНИЙ ГОДИННИК.

Женевський годинникар, Юрій Пелятон, по дванацятьох літах зробив електричний годинник величини звичайного будильника В його нутрі знаходиться акумулятор що вистарчає на рік.

ПЛЯНОВА ПРОДУКЦІЯ В СОВІТАХ.

В домівці центрального бюра, що слідить за якістю продукції, лежать на столі заміць паперів, карт, діяграм самі буденні предмети: Лямпи, яким у кількох днях вилітає дно, витікає нафта, або які коптять. Будильник, якого „прикмети" дуже добре знані всім мешканцям Москви. Патрельні — з яких кожна важить пів пуда (понад 8 кг.). Підкови, якими не можна підкувати коней без ризика їх життя. Ключі, яких величина обчислена на середновічні замки.

Центральне бюро рішило всіх продуцентів цієї „плянової" продукції потягнути до відповідальности.

КОСТЕЛ ДЛЯ 4 РОДИН.

У Вівсю, пов. Підгайці, у тім славнім з наших незабутніх днів селі де свідком минулого в самій середині села є висипана висока могила УСС., місцевий дідич Комаровський дарував напрости нашої могили площу з розваленими передвоєнними мурами — на будову костела. Вже оснувався комітет будови костела. Слід згадати, що у Вівсю є лише 4 польські родини.

УПАВ РАДЯНСЬКИЙ ЛІТАК.

З Вильна повідомляють, що радянський літак, який летів понад село Міхровичі, постигла катастрофа. З апарату вискочив з легкопадом більше-вицький пілот і спустився на польському боці біля села Малечиново. Апарат згорів, причому згинув другий большевицький летун. Легко потовченим пільотом занявся польський лікар, після чого передали його радянській владі.

БРАЗІЛІЯ НИЩИТЬ ЗАПАСИ КАВИ.

З Ріо де Жанейро повідомляють про знищення 927,800 подвійних сотнарів кави, щоб опорожнити склади під новий збір. Обчислюють, що новий збір винесе 20 мілионів міцків, тому побоюються, що найменше половину того збору треба буде знищити, щоби не допустити до дальшої знижки на світовому ринку.

ЖИДИ БЮТЬ ЗА ГІТЛЄРА.

У звязку з протинімецькими демонстраціями, які робили львівські Жиди, склався характеристичний для теперішніх настроїв інцидент. Коло Віденської каварні переходив більший гурт Жидів і голосно говорили про Гітлера. Нараз якийсь молодий чоловік крикнув: „Гайль Гітлер!" а опісля по українськи: „Хай жие Гітлер!" У відповідь на це Жиди кинулися на нього з кулаками, побили й веліли постерунковому арештувати. Заведений на поліцію, арештований виказався, що називається Ярослав Онуферко і є студентом політехніки. Поліція пустила його на волю.

ВІДПЛАТА ЗА ПОДІЇ В СРСР.

З Берліна повідомляють: Усі жидівські організації релігійні та приватні оголосили заяви льояльности для Німеччини. Всеж прилюдна думка в Німеччині така, що Жиди, які досі піддержували ворогів Німеччини, мусять відчути наслідки своєї дотеперішньої поведінки. „Фелькішер Беобахтер" заявляє, що „Жиди передше повинні були подумати над тим, що чинять, 800,000 німецьких Жидів мусять тепер переносити наслідки того, що робили їх провідники, головнож жидівські письменники, які винуваті за все, що тепер діється. Жиди тепер вразливі, а передтим у бивали невинних закладників у Мінхені, Будапешті та в СРСР і то в найзвірськіший спосіб. Ніхто не думав над тим, щоби запротестувати проти півтора мілиона вбитих у СРСР, що всі впали жертвою жидівської жорстокости. Тепер Жиди мусять відпокутувати".

НЕ ВИХОДЯТЬ ІЗ КОПАЛЬНІ.

Із Сосновця повідомляють, що робітники копальні „Бакса" за приміром шахтярів копальні „Клімонтів" страйкують від двох днів і не виходять із копальні.

КУРКА З ЖЕМЧУГАМИ.

В Білостоці стара Жидівка продала сусідці курку, бо курка видавалася їй нечистою („трефною"). Сусідка зарізала курку й знайшла золотий перстень із жемчугами, який оцінили на 5,000 зол.

ПРИСИЛУВАЛИ ЗАМКНУТИ КРАМНИЦЮ.

Львівські Жиди двічі домагалися від купця Вагнера з вул. Цибульної, щоби не продавав німецьких товарів. Він це обіцяв. Та хоч обіцяв, не лише що продавав далі німецькі товари, а ще й купував перепачковані з Німеччини машинки до голення. На цьому приловили його сторожі прикордонної сторожі, про це довідалися Жиди, вдерлося їх-щось 30 до Вагнерової крамниці та присилували замкнути її.

МАНДЖУРІЯ СТАВИТЬ УЛЬТИМАТ РОСІЇ.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВЕРНЕННЯ ДО 10 ТРАВНЯ ВАҐОНІВ І ПАРОТЯҐІВ СХІДНЬО-КИТАЙСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

ЧЕНҐЧУН (Манджурія).—Манджурський уряд заявив радянській Росії, що коли не будуть повернені до 10 травня ваґони та паротяги Східньо-Китайської залізниці, які большевики забрали на російську територію, то Манджурія тоді вжие таких заходів, які вона вважатиме потрібними й доцільними на те, щоб дістати своє майно від Росії. Перед цим ультиматом Росія повернула кілька ваґонів у Манджурію, але ні одного паротяґу не повернула. Тепер знаходяться на Сибірі всього 28 паротяґів.

Начальник штабу японської квантунської армії, генерал Куніякі Каіса, виїхав поспішно до Токіо, щоб там від верховної воєнної влади одержати інструкції на випадок конфлікту Манджурії з Росією через Східньо-Китайську залізницю. З китайського кордону вже перекинено на північ Манджурії кілька японських полків та военних літаків. Японці кажуть, що це вони роблять приготовлення до боротьби з повстанцями, які можуть з весною почати свою діяльність у Манджурії.

ДАЛЬШИЙ ВІДВОРОТ ЯПОНЦІВ.

ПЕКІН (Китай). — Японська армія далі відходить з терену Китаю до манджурського кордону в провінції Джегол. Підбадьорені японським відступом, китайські війська почали наступ проти Японців, тому часами між Японцями й Китайцями відбуваються завзяті бої. Обидві сторони твердять, що в тих боях вони завдають значні страти своєму противникови.

Тепер бої точаться в районі китайського муру на кордоні провінції Джегол. Японці думають тут закріпитися й не пускати Китайців на територію цієї манджурської провінції.

ГІТЛЄР ЗОРГАНІЗУВАВ СВОЄ ЧЕКА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Пруський премієр і міністер без теки в уряді Гітлера, фактичний диктатор Німеччини капітан Ґерінґ, оголосив, що він утворив спеціяльну політичну поліцію, яка буде підлягати безпосередньо йому. Цій спеціяльній поліції підлягатиме регулярна поліція та інші органи адміністраційної влади.

Ця спеціяльна поліція створена на зразок російського чека й буде користуватися необмеженими правами. Головним її завданням буде боротьба з комуністами та взагалі з противниками теперішнього політичного устрою в Німеччині.

СЕНЗАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ „МАНЧЕСТЕР ҐАРДІЄНА".

ЛОНДОН (Англія). — Відома газета „Манчестер Ґардіен" подає повідомлення власного кореспондента з Берліна, що підпал будинку райхстаґу був зорганізований безпосередньо лідерами націонал-соціялістів. Як відомо, цей підпал рішив прихід до власти Гітлєра на передодні виборів до німецького парляменту, бо підпал був представлений перед президентом Ґінденбургом і німецьким народом як початок комуністичного повстання в Німеччині.

Кореспондент „Манчестер Ґардіяна" каже, що підпал був зорганізований Гітлєром, теперішнім диктатором Прусії й Німеччини, капітаном Ґерінґом та гітлєрівським міністром пропаганди, Гебельсом. Вони в помешканню президента райхстаґу, яке є получене з будинком райхстаґу підземним тунелем, чекали 27 лютого пожежі будинку райхстаґу, поки вона сталася. Як відомо, Ґерінґ тоді був президентом розвязаного парляменту й займав це помешкання.

Комуніст Люббе був лише підставною особою, щоби підпал звернути на комуністів. Сподіваються тут, що німецький уряд буде рішучо протестувати проти таких заяв газети „Манчестер Ґардієн".

ХОЧЕ НОВОГО ПЛЄБІСЦИТУ В ГОРІШНІМ ШЛЕСЬКУ.

БРЕСЛЯВ (Німеччина). — Фактичний політичний диктатор Горішнього й Долішнього Шлеську, лідер націоналістів, Гельмут Брікнер, заявив кореспондентам газет, що на польсько-німецькому кордоні не буде так довго спокою, поки не буде переведена ревізія кордонів. Він каже, що Польща не задоволена частиною Шлеську, яка їй дісталась, і готується захопити в свої руки цілий Шлеськ.

В свою чергу Німеччина ніколи не погодиться з тим, щоб частина її Шлеську, яку тепер дістала Польща, дальше лишалася в руках Польщі. Брікнер пропонує перевести під міжнародньою гарантією новий плєбісцит у цілому Шлеську, щоби виявити волю населення. В плєбісциті мають узяти участь лише ті, що родилися в Шлеську, де вони тепер не перебували. Цим уневажниться голоси тих Поляків, яких Польща оселила там для кольонізації, а також будуть мати силу голоси тих Німців, які приневолені були тікати з рідних земель.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сітті і Заграниці:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода": Montgomery 5-0498. Тел. У. П. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖІНОЧИЙ ІСПИТ.

Коли Френсис Перкінс засіла у Вашингтоні між членами кабінету президента Рузвелта, то звернули на неї очі не тільки американські жінки, але й жіноцтво цілого світа. І нема дива, що так було, коли зважимо, що видвигнено жінку на відповідальне становище секретарки праці в часі найбільшої робітничої кризи в Америці й у цілім світі. І то видвигнено її на таку позицію перший раз в американській історії.

Річ ясна, що тепер годі ще здати собі ясно справу з того, що зможе місс Перкінс осягнути, виконуючи свій уряд. Але з тих голосів, які вже тепер підносяться з мужеського боку, виходить ясно одно: що коли вона не буде ліпшою від дотеперішніх секретарів праці — мужчин, то цілком певно гіршою не буде. А цей висновок опирається на тім, що звичайно назначуються секретарями праці людей, котрі малощо розуміються на справах, які їм приходиться вирішувати. Це звичайно люди, котрі добилися того визначного становища титулом винагороди за те, що дали грубші суми на виборчу кампанію, або тому, що мають значні політичні впливи. А тепер заняла становище секретаря праці жінка, котра від десятків літ займається робітничими справами, котра є добре обізнана з суспільною роботою. Це є та жінка, яка завдячує своє становище головно своїй праці й своєму знанню. І тому саме вона, як заключають, буде ліпша від інших секретарів.

З того, що досі зроблено, можна тільки піднести те, що отсе засіла в кабінеті жінка, яка розуміє діло. Вона перевела вже за короткий час реорганізацію свого бюра. Вона тепер змагає всіми силами до неґайного заведення в промисли 30-годинного тижня праці. Вона є теж за введення мінімальної заробітної платні. Щодо цього останнього, панує розбіжність думок, бо Американська Федерація Праці, а властиво її президент Вилієм Грін, є проти такої мінімальної платні. Та, на нашу думку, є краще для робітників, коли така мінімальна платня буде унормована законом. Бо це є одинока охорона робітника. А охорона та цілком не спиняє робітничої маси в тім, щоби добиватися вищої платні, щоби не годитися працювати за мінімальну платню.

Вже тепер можна стверднти, що місс Перкінс є на своїм становищу далеко ліберальнішою від її попередників — мужчин. І має більше розуміння для робітничих справ, ніж її попередники.

К. П.

ПЛЯНОМАНІЯ.

Славнозвісний російський письменник Микола Гоголь, родом Українець, показує в своїому романі „Мертві Душі" одного поміщика, власника селян-кріпаків. Цей пан-поміщик рішив, що в його маетности-фільварку все має робитися за єдиним пляном. Всю працю своїх селян він поділив на „департаменти", які вели між собою листування, пєували папір, розсилали накази й суворі догани. Але, не вважаючи на цей чудовий „плян", господарство занепадало, селяни не хотіли працювати, все гнило й падало в фільварку „поступового" пана. Кріпаки-селяни витрачали багато часу на те, щоб вислухати й зрозуміти панові накази, а вже робити не було коли.

Без перебільшення: комуністична система „пятилітніх пляпів" цілком нагадує плянове господарство того Гоголевого пана-поміщика. Різниця лише в тім, що сам Гоголь уважав свій тип за божевільного, але про Сталіна та його партію ще не доказано, що всі ці комуністичні пляни є виявом нездорового розуму. Кінець кінцем, для тих народніх мас, що мусять на своїй спині переносити всякі „пляновї" примхи, байдуже, що діється з мозком большевицьких правителів.

Фактом лишається, що в історії людства часто брали провід над великими масовими рухами люди хорі, з ознаками тяжких душевних недуг. До таких належав пророк Магомет, Петро з Аміену, той самий, що водив тисячі малих дітей у середніх віках з Европи на здобуття Єрусалиму. Загально відомо, що остання російська царица Олександра, яка мала величезний вплив на царя Миколу II. та на всі справи російської держави, була психічно ненормальна. Не таємниця, що Ленін, поза своєю великою освітою й знанням людей та обставин, був психічно хорий, як це показали останні роки його життя.

Вся біда в тім, що часто нормальні люди підлягають несамовитій силі й впливам ненормальних, хорих субєктів. Хорі на мозок мають часто так звані непохитні ідеї (idee fixe), **і задля осягнення цих ідей готові на всякі жертви;** не жалують для своїх улюблених ідей ні чужого ні свого життя.

Мені здається, що Сталінова друга „пятирічка" вже цілком ясно виявляє ознаки якоїсь душевної хороби керманичів радянського Союзу. Як би її назвати? Може „пляномания"?

Ось кілька фактів з „пляновго господарства" під мудрим проводом диктатора Сталіна:

Центральний орган пляновго господарства на селі „Социалістическое Земледеліе" повідомляє, що на Кубанщині „чесні працьовники досі не знають, чи дістануть своє збіже віддане до схову". (5 квітня 1933 р.). Це те збіже, яке селяни-одноосібники відділи в колгоспи до весни, з наказу влади, а тепер те збіже „пляново" десь зникло! Отже сіяти не будуть, бо нема чим...

В тім самім московському щоденнику з 30 березня вміщений наказ комісара хліборобства радянського союзу, Яковлєва. Комісар пише трагічним тоном про те, що на Україні, в Славянському та Кореневському районі, „не організовано постачання хлібом трактористів".

Читаючи такі накази, не знаєш, чи сміятись, чи плакати. Уявіть собі ціле безглуздя: про те, щоб дали хліба трактористам в якихось Западинцях чи в Котолупівці, тисяч кільометрів від Москви, мусіть писати аж сам комісар радянського союзу! І пише „високим стилем" про „організацію постачання хліба"... Невже для такої дрібної справи треба самому комісарови з Москви писати накази? Виходить, що треба: на те, мовляв, „пляное господарство"...

Плянове господарство в скотарстві: „С. З" з 5 квітня подає відомости, що в так званих скотарських фармах і в колективах молодий скот гине на 85—90%. Гине від недогляду, головнож на другий і третій день після народження.

І знов заговорила Москва й почала „писати губернія". Щоб заінтересувати селян скотарством, дають накази, в яких обіцяють, що коли який колгосп вигодує від 100 коров понад 75 телят, тільки ці 75 підуть на потреби „держави", а все інше лишиться селянам. Питання, скільких лишиться? Також „пляпують", що держава візьме собі „тільки" шестеро поросят від кождої свині, а всі поросята понад 6 будуть селянам.

Через таку „пляноманію" безмежні простори Радянського Союзу обернулися в руїну. Саме населення вже не хоче далі терпіти над собою плянового знущання й руйнує свідомо й систематично машини на большевицьких фабриках, колгоспах і т. п. Проти „пляноманії" бориться селяни й робітники, бореться все населення радянської держави, як уміє. Цього не хоче зрозуміти головний „пляноманіяк" — Сталін. Через те, замість шукати причин руїни промислу й господарства в своїй „плановій" системі, він скидає вину на „шкідників". Через те й судові процеси, такі самі, як колись робила свята інквізиція проти чарівниць, котрі, мовляв, зналися з нечистою силою.

Змінилися назви, але зміст лишився той самий: тоді були відьми й чорти, а тепер „шкідники" й „акули імперіялізму", „інтернаціональна буржуазія" і т. д., які руйнують „пятирічку".

Без цього „пляноманія" був-лаб недовершена.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ОЩАДНІСТЬ НА МІСЦІ.

З Вашингтону доносять, що уряд думає зменшити свої видатки на армію. У який спосіб будуть пороблені ощадности, це покищо неясно, але якіб вони не були, вони певно на місці. На всякий випадок ощадність у видатках на армію для краю, якому не грозить напад, хоч куди краща, як ощадність на освіту або на бюджет праці.

ПРАВДИВА ОЩАДНІСТЬ.

Крім того це правдива ощадність, бо обмеження видатків на армію після загальних обчислень мали би принести скарбови держави 90 мілионів на рік.

Це є правдива ощадність, бо знижує видатки уряду на поважну суму. Ощадність 90 мілионів долярів на рік, це пересічно майже доляр на кождого мешканця Злучених Держав.

Це не ощадність, зроблена тільки для гарних слів, або зі злоби, що другий має щось, чого я не маю.

ОЩАДНІСТЬ ПО ШІКАГОВСЬКОМУ.

Донесення з Шікаго говорить про небувалі сцени, що слідували за здержання містом видатків на вчителів. Учителі зібралися на велику демонстрацію, яка не слухала поліції, билася з „капами" й приватними сторожами банків, словом, заховувалася, як звичайна юрба.

Яку практичну лекцію про суспільний порядок дістануть діти, баччучи своїх учителів у бійці з поліцією, не трудно собі уявити. І який послух можуть потім знайти ці вчителі й учительки у дітей, коли будуть їм говорити про потребу послуху влади?

ПЕРШИЙ СТЕЙТ ПРОТИ ГОЛОДОВОЇ ЗАПЛАТИ.

Нюйорський стейт підняв клич: Геть із голодовою заплатою для жінок і дітей! Виходячи з цього почування, самий стейтовий губернор предложив плян закона про мінімальну робітничу заплату для жінок і дітей.

Проект дістав піддержку поза стейтом. Самий президент Рузвелт вислав до інших стейтових губернорів пораду зробити в себе те саме.

Проект є поважним кроком проти знижування робітничої заплати.

СТРАШНЕ ОРУДДЯ.

Трагедія „Акрона" пригадує подібну трагедію з літаками підчас одних маневрів французької армії перед війною, коли то через літаковий випадок загинули кілька осіб, у тому числі самий міністер війни. Одна газета заявила: „Що за страшне це буде орудля на війні, коли воно таке страшне в часі мира".

ВЗЯВСЯ ЗА ЛЕГКЕ.

Новий постместер дженерел (міністер почт) видав, кажуть, розпорядок до почтовців, щоби вони усміхалися мило до людей, котрі приходять на почту з рїжними справами.

Як би він був так взявся заставити людей, котрі приходять на почту, посміхалися до почтових урядовців, то це була би неаби яка робота.

ХТО ВРАТУЄ НАШ КРАЙ?

З приводу відношення републиканців до заходів президента Рузвелта вратувати Америку з кризи, одна републиканська газета каже:

Ще ніколи політики не вратували краю, відкидаючи кожду пропозицію противної партії.

До такого переконання приходять практичні люди в Америці. Та не всі. Тут ще є досить людей, котрі думають, що люди з противної партії всі або злодії або розбійники.

ЗАБУЛОСЯ.

Поліція має труднощі з виловлюванням підроблених 20-долярівок. Певно тому, що забули, як виглядає правдивий 20-доляровий банкнот.

І. Мелевич.

ЗАЗДРІСТЬ

(Оповідання).

(10)

— Сядь коло мене! Тільки на хвилинку.

Вона скинула кіш і поставила його так, що був між ними. Сіла коло коша і підтягнула коліна до себе. Обіймала їх руками, бороду сперла на колінах і, прижмуривши очи, позирала зпід вій на Гната і зачала тихцем мурмотіти якусь співанку. Так дожидала того, що Гнат скаже їй.

Гнат думав, думав і нарешті зачав, зітхнувши:

— Твоє поведення гарне, нічого казати! Що правда, то правда. Правда й се, що ми довго не бачилися. Та за те я чув багато. Я чув стільки, що й побачити втратив охоту. Оба помічники лісничого, Михайло і Гринько, щось дуже пильнують сей ревір. Раньше за цілий рік не прогнали через сей ревір стільки разів, скільки разів тепер в одним тижни. Хоч тут нема клусівників і красти дрова сюди ніхто не заходить, ті парубки раз коло разу забігають сюди і нишпорять по лісі. І син вітта, той леґар, котрого рідний батько хоче з хати вигнати, неначе щось згубив у сім лісі і чатує на тебе, коли ти виходиш з ліса. Чи вони всі твої? Бачу, ти запопадлива господиня, коли такий запас призбирала собі. Вона, з бородою на колінах, забіточно гляділа понад кіш в його очи і хихочучи відповіла:

— Мушу! Яж мушу обезпечити себе, щоби бодай один парубок лишився мені, як ти станеш побивати їх. Чейже всіх не побєш на смерть. Бодай один лишиться мені.

— Мені ані не сниться! Не велика то честь дати собі раду з такими. Всіх трох я звалив би одним пальцем. Про мене, тримай собі всіх трох. Та чи вони лишаться тобі? Я гадаю, що не лишиться ні один. І того я не боюся. Один з них іде до війська, те беруть з собою своїх дівок, бо для дівки в торністрі замало місця. Лишають дівку, нехай плаче, як їй сталася кривда. Син вітта? Хіба сама знаєш, скільки то дівок рахували на нього і скільки попеклися! Як мені однаково, скільки я патиків кину на вогонь, одного більше, чи одного меньше, так йому однаково, скільки він дівок збаламутить. Як би дівки знали, що то про них балакають і розносять їх баламути, то були либ обережніші...

— Ти розкудкудакався — перебила дівчина. — Чи ти мій тато, щоби мені давати такі науки? Яке тобі діло до того, що ті три бігають за мною? Чи я маю наплювати їм в очи за те, що вони мене навидять? Хочеш, то і їм повибивай зуби, так як зробив Роськови. Як хочеш, то й ноги поломи їм. Коби тільки се не обернулося проти тебе!

— Я не твій тато, се правда. Та ти знаєш також іншу правду. Знаєш, що якби ти мала розум, то ті гольтіпаки цілком були би тобі непотрібні, бо ти мала би мене. Спершу я гадав, що хоч ти така рапава і пристька, то я таки укоськаю тебе. Сам ґжак кладе свої колючки, як зміркує, що його хочуть погладити. Я не мав лихих думок. Коли ж ти стала так неуговтано тріпатися і фицкати; коли ти стала кусати ту руку, котра тебе хотіла гладити, то я погадав собі, що ліпше буде, як такого дикого кота лишу в лісі, щоби далі ганявся по деревах. Ти мені вже не в голові!

Дівчина сиділа хвилю з очима впяленими в листок, що лежав перед нею на земли. Наразі сплеснула руками і стала голосно сміятися.

— Ха-ха! Вже маю тебе. Вже маю тебе там, де хочу мати. Крепкий Гнат вже подається, попускає!

— Дурна дівко! Се значить попускати? Щоби ти знала, що я ні трохи не попускаю, скажу тобі решту. Для тих, що тепер бігають за добою, ти та добра така, якою ти тепер є. Кождому з них байдуже, як у тебе в хаті, яка ти поза хатою, і як ти поводишся. Ти, чи яка інша. Він і так тебе нажене, як спіймає таку, що йому ліпше сподобається, і свіжішу. Кожда така повинна заздалегідь знати, що її жде, бо ще з жадною не було інакше. Для мене ти не могла би лишитися такою, як ти е. Я ще заки тоді забалакав до тебе, сказав був собі, що про те побалакаю з тобою, бо у мене не сміє бути такий нехар, як у твоїй хаті. Сеж куча, не хата! Не багато ліпше, як ваша хата, виглядають ті, що в тій хаті жиють. Біда бідою, та й бідні годні якось причепуритися і своє волосся бодай раз на днину причесати. Кожда дівка також повинна знати, кому показувати свої білі зуби, а кому ні! Лиш ось стільки я хотів сказати тобі нині. Могло бути інакше. Тепер ти припиши собі вину, коли не буде так, як то спершу я гадав. Можеш відійти. Що пропало, те пропало!

Усмішка, яка хотіла заграти на лиці дівчини, скоро погасла. Усміху зморозив строгий погляд Гната. Коли Гнат відвернувся від неї, вона зломилася. Голосно захлипала і вхопивши свій кіш, побігла.

Гнат підвівся і пустився до товаришів, котрі відпочавши, ставали назад до роботи. По дорозі нагадав собі, що там лежав, лишив свою люльку. Вернувся і люльку підобмив. Побачив, що вже вигоріла і згасла. Закляв і люльку тарахнув об дерево так, що розбилася на дрібні кусники. Завинив коваль, повісили шлюсаря. Завинив Гнат, а за те, потерпіла невинна люлька. Гнат завинив, бо тепер в душі сам сказав собі, що картаючи Марину, переборщив і може тим сам перекреслив свої пляни. Лихий був на себе і першу свою лють виладував на люльці. Другої, запасової люльки не мав. Заки в кантині купив би нову, мусів просити Куцяру, щоби час до часу позволив йому пикнути пару разів зі своєї. З товаришів Гната тільки старий Куцяра мав люльку.

Гнат взагалі був мовчазний, мало балакав. Нині, то й слова непотрібного не промовив. Зате по роботі пішов до кантини. Се була субота. В суботу ніхто не лягав скоро спати, бо по суботі ішла неділя і не треба було скоро вставати до роботи. В суботу був також виплат, отже кождий робітник мав за що зайти до кантини. В суботу вечером кантина все була повна. Сеї суботи Гната скортіло зайти до кантини, бо казав, що вже давно не чув ніяких новин.

При однім столі голосно гаморив гурток парубків. Вони кричали, сміялися, балакали, співали. Все те, нараз. На чорній таблиці кантинар що хвилі дописував білою крейдою все те, що його помічник давав на стіл парубків: горівку, пиво, ковбасу, сир, булки. Зараз далі в кутику стояв малий стіл. За сим столом сидів Гнат перед великою склянкою пива. Лівою долонею підпер голову, пальцями правої час до часу порпав у своїй чуприні. Його лице нині було таке, неначе би в уста взяв щось дуже кваєне. Дуже уважно підслухував, що говориться при другім столі. Котрий парубок при сім столі глянув на нього, то стрівся з таким неприв'язливим поглядом, що зараз відвертав очі від нього. Коли так один по однім зійшовся з ним неприв'язливим поглядом силача, парубкам при столі зробилося ніяково. Вже втратили охоту до співу, до розмови. Їм вже не смакувало пиво, не смакувала горівка. Крик і спів затихли. Коли котрий зачав якусь співанку, то в половині урвав. Ще лиш півголосом гуторили.

Гнат прийшов до кантини лютий, прелютий. Він тому сюди прийшов, щоби тут лють виладувати. Гадав, що після пригоди з паничем із кущою Мариною, парубки будуть глузувати з нього. Се дало би йому нагоду ту свою лють виладувати на хребет необережного. Та ніхто не займав його. Не то, що ніхто не глузував з нього. Ніхто й не промовив до небезпечного медведя; ніхто не глянув йому просто в очи. Колиж тепер парубки при столі замовкли і стали тільки перешіптуватися, Гнат вгадав, що то він причина. Він звернувся до парубків і спитав:

(Дальше буде)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Гренджа-Донський.

НАШЕ ВОСКРЕСІННЯ.

Треба було аж 1000 років, щоби нарешті в карпатські гори забитий, на смерть засуджений і похований народ національно воскрес. Багато крови й сліз пролили, багато хрестів наставили, багато продків, зітхань і молитв підносилося з уст рабів. Але ридання не було чути, Карпати високі-високі...

Вкінці ржавий обруч урвався й розпалася держава, побудована на багнетах і брехні. Божественна іскра волі засяла.. Бо хоч будували тюрми, сковували руки, то вільної думки рідного генія не могли скувати. Бо як бистрої води стримати не можна, ні сивої Тиси загатити, так і не можна придавити прагнення свободи...

Мій народ воскрес!

Але тепер знов трагедія повторяється. Патріярхально виховання народ гірських пастухів, дроворубів і селян дістав індустріяльного, вишколеного конкурента. Настав час радія й тракторів. Хто з них переможе? Звісно — не деревляний плуг.

Ми голодні, босі й обдерті, без праці, без куска хліба. Ще й говорити нам не дають, як мама навчила. Ще й називатися їм не можна справжнім іменем своїм, а так, як тебе сусіди охрестили...

Та ми віримо в наше воскресення! Ще й нам засвітить золоте сонце і в нашій вулиці будуть ще акації цвити. Ми всі одної думки, спільні бажання наших сердець. Хочемо жити. маємо право на життя й будемо жити!

Мусимо в собі викувати залізну волю, залізні мязи до боротьби. Нам прийдеться кожний кусок хліба здобувати пістуками, виривати простивиком прямо з уст. І тому гей, хлопці, набік усякі сентименти! Сильніший поборює слабшого — це закон природи. Як хочемо жити, гартуймо сталеві, нерви й залізні кулаки.

Раби все зостались рабами. Як хочемо бути вільними й дочекатися нашого справжнього воскресення — готуймо духової сили власний арсенал. Нашою зброєю хай буде наше знання. Куймо сильні характери, залізних борців. Тоді й вороги нас пошанують, як рівні рівних. Тільки вільні — воскреснемо вповні.

(„Укр. Слово", Ужгород).

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

43.

Відділ 250 У. Н. Союза в Кос-Коб, Конн., ухвалив на своїх місячних зборах, які відбулися 9 квітня 1933 р., слідуючі проєкти:

1) Календарі цілком змести, а видавати стінні календарі безплатно, як новорічний дарунок.

2) Проєктуємо виробити нову полісу, спеціяльну для дітей, так звану Endowment Policy, 10-years, 15-years, 20-years, від 100 до 3,000 долярів, бо в той спосіб будемо мати більше нових членів.

3) „Свобода" повинна виходити на 6 сторін, половина в англійській мові, а для тих, котрі не вміють читати по українськи або цілком не вміють читати, „Свободи" не висилати й не примушувати членів за „Свободу" платити.

4) Всі видатки відділові, а то оплату листів, моні ордерс і інші організаційні видатки має оплачувати Головна Каса У. Н. Союза, як це роблять інші асекураційні компанії.

5) Проєктуємо, щоби всі малі відділи мали право висилати делегата на конвенцію, бо тим відділам діється кривда. й це не є по демократичному, коли великий відділ понижає малий відділ. Не робім так, як Поляки на Україні. Має бути всі за одного, а один за всіх.

6) Ухвалити дивіденди на грамоти. Беріть приклад від асекураційних компаній.

7) Всім тим, що вибирають Екстендед Іншуренс, по тих літах, як минає їх час, дати їм за той час, що не платили пару років, а не мають чим той довг заплатити, затягнути і довг, щоби платили по тім часі звичайну місячну вкладку.

8) Кляса діточа, табелька І. має бути знесена, а всі діти перенести до табельки ІІ. і будемо мати всі ті діти, котрим минає 18 літ в Союзі до 70 року життя.

9) З тих грошей, які Українці зложили на Сиротинець, заложити фонд на стипендію для бідних учнів, що переходять до вищих шкіл.

10) Фонд конвенційний знести, а делегатів най оплачує кождий відділ зі своєї каси.

11) Похоронні кошти підвищити з 300 долярів на 500 дол.

12. Кождий секретар відділовий повинен побирати по році 10% від кождого долара, включаючи й інші фонди в те, а не як дотепер практикувати 2½%, то буде кождий секретар совісно працювати, як для У. Н. Союза так і для підвладного відділу й буде старатися як найбільше членів зорганізувати.

13) Всім дітям, які переходять з молодечого департаменту до старших, дати однорічну вільну оплату і не робити різниці, до якої полісі переходить.

14) Новим членам, котрі вступають до У. Н. Союза, має Головна каса оплатити лікаря за оглядини.

За уряд Братства св. о. Николая, від. 250 в Кос Коб, Конн.:

Войцех Каня, предс.
Володислав Баштура, кас.
Омелян Житкевич, секр.

44.

Відділ 132 У. Н. Союза, Міскіпорт, Па.

На місячних зборах дня 9. квітня члени ухвалили слідуючий проєкт:

1. Делегати, що зїдуться на конвенцію, мають добре обдумати і переднскутувати реформу, яка вже ввійшла в життя, а головно членські позички на свої нові грамоти і проценти від тих позичок. Проценти від позичок на нові грамоти є рішучо завеликі. Тому делегати обовязані процценти знести, або знижити з 6 процентів до одного, а що найвище до двох процентів від позичених членом грошей на свою грамоту з фонду посмертного. Позичати, або ліпше сказати, брати свої власні зложені гроші, й платити від них 6 процент, це не є всі за одного, а один за всіх.

2. Багато безробітних членів подіставали позичку-запомогу на вкладки до Союза ще в 1932 році, і та позичка-запомога була мабуть з фонду народного, а не з посмертного, чомуж тепер тим членам заражується позичку з року 1932, на теперішну позичку з посмертного на свої грамоти? Отже делегати мають тоту справу порушити та вирішити в користь членства.

3. Члени, котрі вже згодилися на плачення вкладок нового року, себто змінили свої старі грамоти на нові, подіставали забагато „тих інших" фондів. Приміром: в нашому відділі член стоїть на $1,500 на посмертне. Фонд посмертний, платить $1.05, а на „інші фонди" приходиться платити $2.43. Це вже фонди рішучо завеликі. Ті фонди делегати повинні постарастися знести до половини, як не більше.

4. Щоби були менші фонди для членів, то проєктуємо: головним урядникам зменшити платню на 25 до 30 процент, як також усім робітникам в канцелярії і в редакції „Свободи".

5. На будуче, щоби головні урядники не мали права їздити по відділах в таких справах, які можуть бути полагоджені через наш орган „Свободу" і не тратити десятки тисяч Союзових грошей, і в той саме час тисячі членів з Союза.

6. Якщо Союз може видати календарі, і дати членам безплатно, так хай би були, а як ні, так не видавати календарів, і не примушувати членів платити.

Діточого „журналу" не видавати, бо є завваги, що діти ніяк не цікавляться „журналом", а такий „журнал" коштує гроші, а користи дітям ніякої не приносить.

8. Дітям котрі переходять з молодечої секції до старших треба дати що найменше рік безплатного членства. Це дасть змогу і заохоту молодим членам вступати до Союза.

9. Усім делегатам бажаємо якнайліпших успіхів в нарадах.

За Уряд Відділу:

Григорій Куніцький, предсідатель і делегат;
Дмитро Хоцінський, касієр;
Дмитро Сова, секр. фін.
Павло Гальма, секр рек.

ДО УКРАЇНЦІВ З БРОНКС І ОКОЛИЦІ!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА (675 ІСТ 183-тя ВУЛИЦЯ)

влаштовує

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

ПО СЛУЖБІ БОЖІЙ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1933 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПІД ч. 675 ІСТ 183-та ВУЛИЦЯ.

Спільне Свячене — це старий український звичай й на такі обіди Українці радо йдуть, бо підчас таких обідів вони обєднуються до праці і радяться спільно над своїм добром і долею нашого Українського Народа. Підчас обіду будуть промови, буде співати хор, солісти і т. ін. 97

Вступ на обід вільний.

Заряд Української Громади просить всіх співвідчуваючих Українців приняти численну участь вщім рідкім святі.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український театр.

Театральне життя в Америці серед української еміграції стоїть надзвичайно низько. Нема навіть сякого-такого постійного театру, який, хочби й рідко, але періодично виставляв кращі українські штуки й давав глядачам справжній мистецький твір. Серед Українців Ню Йорку є багато добрих театральних сил, але вони розбиті й лише випадково працюють у театрі. Нема навіть українського хору з театральним співацьким репертуаром, нема орхестри, яка також мала підготований український театральний репертуар; нема відповідної гардероби, декорацій, реквізиту й т. д. Тому кожда українська вистава, коли її хто хоче поставити більше-менше вдало й відповідно до вимог театрального штуки та характеру пєси, потребує великої витрати сил і кождого разу робити від самих початків, так, ніби наново організується театр.

На думку деяких любителів української театральної штуки прийшло ще раз зробити спробу утворити в Ню Йорку, як в центральному місті української еміграції, постійний український театр, який ставив би ліпші українські драматичті та оперові й опереткові штуки. Першою спробою цього театру буде вистава трагедії **„Гетьман Дорошенко"**, та веселої й музикальної комедії **„Майська ніч"**. Крім підбору артистичних сил на ці дві штуки, звернено особливу увагу на декоративну сторону обох штук. Особливо в пєсі „Гетьман Дорошенко" звернено увагу на те, щоб костюми відповідали дійсним зразкам старовинної української козацької ноші. Тому все робиться по фотографіям з ріжних музейних зразків української ноші. Таксамо звернемо увагу на те, щоб звичаї поведення, як, скажемо, засідання генеральної ради й т. п., були виведені на сцені так, як вони описані українськими істориками та етнографами.

Заходом школи Василя Авраменка вже пошито спеціяльні костюми для учасників сбох пєс, пороблено згідно з історичною правдою, прапори, булави, пірначі, шапки та інші частини вбрання й хатньої обстанови. Організатори й провідники театру стараються показати на сцені все в правдивому історичному вигляді, наскільки дозволять матеріяльні можливости та технічні обставини.

Вистави будуть поставлені по зразках кращих українських театрів на українських землях у часах найбільшого розцвіту цих театрів. В перервах і в деяких місцях трагедії буде грати українська орхестра, зложена переважно з української молодіжи, родженої тут. Орхестру цю зорганізував і проводить нею відомий наш музик М. Гайворонський. Це буде перший раз нагода нашій молоді виступити тим, до чого властиво вона готується, а саме бути українською симфонічною орхестрою, як для театру так і для спеціяльних концертів.

В Ню Йорку тепер вже є всі дані для створення постійного українського театру з початком наступного сезону. Для того є провідники театру, як адміністратор, режисер, директор орхестри, хормайстер, балетмайстер, декоратор, костюмер, бутафор і т. п. Ніякий театр без цих знавців театральної штуки не може істнувати. Дістати їх і зібрати докупи в наших еміграційних умовинах життя надзвичайно важко, але ось тепер це зробити пощастило. Від морального та матеріяльного успіху першої вистави ново зорганізованого театру залежатиме майбутня доля українського постійного театру в Ню Йорку. А до цього успіху можуть причинитися не лиш організатори й провідники театру та артисти, але й публика. Коли загал не відгукнеться й не підтримає своєю присутністю започаткованого діла, то згори доведеться сказати, що буде поставлений хрест над постійним українським театром у Ню Йорку. При порожній, або мало заповненій салі трудно сподіватися, щоб артисти мали заохоту до гри; трудно сподіватися, щоб вони палали вогнем запалу й тим утворювали контакт між глядачами та сценою, щоб переживання героїв на сцені стали переживанням глядачів і навпаки. Матеріяльний недобір убє справу на місці, бо ми не маємо таких окремих меценатів, як інші народи, які дають сотки тисяч долярів на свій театр; бо для української штуки, як взагалі для всіх українських потреб, є меценатом українські маси, які вже нераз показували, що вони не гірше від меценатів інших народів підпирають своє національне мистецтво, культуру й т. п.

Отже побажаємо успіху задуманому ділу й причинімся до того, щоб започаткована справа не завмерла.

І. Б.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На читальню в Снятині.

Українська Міщанська Читальня в Снятині звернулася до своїх братів і сестер, котрі виїхали до Америки з повіту Снятин, шукаючи собі кращої долі на вільній землі Вашінгтона. Читальня просить помочі, корої вона в теперішнім загально світовім лихолітті потребує для піддержання освітно-культурної праці серед своєї молоді. Наша читальня, святкуючи 50-літній ювилей, видала історію свого істнування, в котрій сказано, серед яких обставин приходилось розвиватися її в початках. Опісля, коли вже всі пляни розвитку були завершені, тоді вибух світової війни й загальний занепад економічний повоєнного життя завдав розвиткові читальні найсильніший удар. Лише, як згадує історія, — еміграція американська з повіту Снятин в 1929 році своєю жертвенністю допомогла частинно відновити діяльність читальні та докінчити власну домівку, щоб піднести читальню з того „занепаду", в якій вона попала.

Теперішні часи в розвитку нашого народу на полі культурно-просвітнім й економічнім вимагають від нас особливої уваги. Тому Управа Української Міщанської Читальні в Снятині поставила собі за обовязок вести ту працю серед своїх громадян відповідно з новим духом часу. Щоби зачата перед 50 роками робота Української Міщанської Читальні увінчалася успіхом, потреба вимагає доложити до того великої праці й засобів матеріяльних. До здобуття засобів матеріяльних Управа Читальні видала Історію Української Міщанської Читальні, в 50-літній ювилей істнування. Четий прихід з історії призначений на розбудову читальні. 50 примірників тої історії передала Управа до Америки на руки гр. Григорія Ковердовича для розпродажі її серед виходців з повіту Снятин і околиці. В тій цілі засновано Комітет з повіту Снятин. У склад комітету ввійшли нижче підписані. Вибраний комітет розпочав зараз свою працю й дотепер розпродано вже більшу частину переданих книжок. Зібрано слідуючі пожертви:

На лісту ч. 1. (збирав гр. Григорій Ковердович) зложили: П. Гродзінський $3; по $2: Г. Ковердович, М. Білак; по $1: І. Шкляр, С. Савкевич, Катерина Виноградник, І. Дудчак, М. Остафійчук; по 50 ц.: Софія Кушнір, В. Петрушка, М. Іванишин, Б. Скібюк, Д. Крупський і Марія Бордун.

На лісту ч. 2. (збирав гр. Михайло Ковердович) зложили: по $1: М. Ковердович, Е. Драгінда, Г. Марчак, М. Марків, П. Кушнерик, М. Левицький, Анна Мельничук; по 50 ц.: П. Приступа, Скарапонева, І. Данилюк, Стефанія Сойка, П. Назаревич та І. Стругар.

На лісту ч. 3. (збирав гр. Антін Равлюк) зложили: по $2: А. Равлюк й О. Равлюк; по $1: А. Пилипишин, Г. Войцехівський; по 50 ц.: М. Кринлина й А. Жухецький.

На лісту ч. 4. (збирав гр. Дмитро Виноградник) зложили: по $1: Д. Виноградник, І. Виноградник, П. Равлюк, Мардевич й А. Лукавецький.

Зібрано разом $36.50, котрі переслано на призначену ціль через Обєднання.

Комітет просить всіх крайян з повіту Снятин й околиці, котрі бажають купити собі Історію нашої читальні, звертнутися до гр. Григорія Ковердовича, 113 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк Сіті, як також надсилати добровільні жертви на читальню в Снятині. Пресилаю також тих, котрі вже забрали книжки, а ще за них не заплатили, переслати належитість на повищу адресу.

За Комітет:

Григорій Ковердович,
Антін Равлюк,
Дмитро Виноградник,
Махайло Ковердович.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Союзовець. — Проєкти ідуть до друку в такім порядку, як приходять з почти. Друкуємо їх у такім виді, як уложені, а тільки мову вигладжуємо. Здержано один проєкт тому, що він може наразити організацію на судовий процес. Ви ті проєкти є проєктами, про те хай тепер судять самі члени. І якщо уважають, що таке проєктування до нічого не доводить, хай це обговорять з конвенційними делегатами, а ті хай піднесуть це на конвенції. Бо там є законне місце справити те, що не є відповідне. Ще є невидрукованих коло 60 проєктів.

Секретар 104 відділу. — Кожда посмертна згадка є передана до видрукування того самого дня, коли приходить. Коли не було Вашої згадки, то значить, ми її не одержали. І таке буває.

Н. М., Шенандa, Па. — Проєкт буде поміщений, як прийде на нього черга. Ті проєкти, для яких не стане місця в газеті, будуть передані до використання статутовій комісії.

П. Ш., Пітсфілд, Масс. — Здається, що це сталася помилка з Вашим підписом про місто Броди. Поздемо, аж зголосить своє ім'я той, що надіслав нам цей матеріял. Тоді виясниться справа.

Н. О., Блерстаун, Н. Дж. — Ще нема ближчих пояснень щодо цього закона. В таких справах треба засягнути поради в адвоката, а не в редакції.

К. Р., Мускегон, Міш. — Гарно написане, але шкода часу і місця в газеті на полеміку з „У. Щ. Вістями". Самі наші читачі просять нас не писати про це. Большевикам і так ніхто зі свідомих Союзовців і читачів „Свободи" не вірить!

І. К., Рачестер, Н. Й. — Не йдіть, не кланяйтесь і не лижіть рук, тоді не буде потреби нарікати. Це не відноситься до Вас особисто, але до тих, що справляють параду, а потім нарікають.

В. Ч., Амстердам, Н. Й. — Такі реферати надаються до передруку тільки у виїмкових випадках, і то в часі Шевченкових свят.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ „УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ" В НЮ ЙОРКУ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1933 РОКУ

О ГОД. 2-ій ПОПОЛУДНІ

В САЛІ „ЧОРНОМ. СІЧИ" В УКР. НАР. ДОМІ, 217-19 E. 6th ST., N. Y. C.

ВІДЧИТ

НА ТЕМУ: „ХЕМІЯ І ІЇ ЗНАЧІННЯ Ж ЖИТТЮ ЧОЛОВІКА",

який виголосить п. Льонгин Годівський.

По відчиті вільна дискусія на салі. Вступ на відчит вільний.

98 Управа „Укр. Студ. Гром." в Ню Йорку.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА СТАРОМІЩИНИ, СКАЛАТСЬКОГО ПОВІТУ.

устроюється

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 6.30 ВЕЧЕРОМ. ВСТУП 50 Ц.

МУЗИКА СОКІЛЬСЬКА — RADIO ORCHESTRA.

До всего Громадянства в Ню Йорку й околиці!

Шановні Українські Громадяне! Ціль цего балю є для нас, Українців, дуже важна, бо увесь прихід піде на укінчення Народнего Дому в селі Староміщині.

Так, як кождий свідомий Українець, знаючи значіння наших Рідних Святинь, котрі ушляхетнюють у наш нарід свідомість, та указують шлях до самоосвіти та вільности, про котру ми мріємо, — а наша вільність залежить тільки від нас самих. Тому ми, Українці, в народних справах повинні брати численну участь. Отож просимо Вас прибути на цей баль, де разом забавимося, та принесемо велику матеріяльну користь нашій українській справі.

За добру забаву ручить

98 **Комітет.**

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.! УВАГА!

Заходом Йосифа Малендевича при співучасті Тов. Українсько Американських Горожан

відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО МАЯ (MAY) 1933 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,

849 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Початок в годині 7.30 вечер. Вступ для мущин 35 ц., для женщин 25 ц. Хто має тікет на Пікнік в Вествіл Гров на 4-го Джулая, для того вступ на баль вільний.

Вп. Громадяне: Цей баль уряджується на це, щоби помогти призбирати фонди на удалження українського відділу на Світовій Виставі в Шікаго. Думаємо, що кождому Українцеви знана є вага виставі і тому ніхто не відмовиться помогти такому ділу і прибудете на баль численно.

На бали будуть дві нагороди за найліпші танці, це є за козака і валець. Рівнож будуть інші несподівани.

Цего діла підпимається один чоловік при допомозі Тов. Укр. Ам. Горожан який бажає розголосу нашій справі і просить до численної участи всі клюби, громади, братства і товариства Филадельфії і околиці, щоби помогли йому в цім ділі. Приходіть громадно. 98, 102.

О. Д. В. У.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

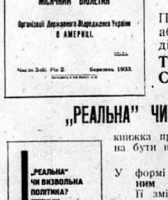

„ВІСТНИК ОДВУ"

одинокий український політично-суспільний місячний журнал в Злучених Державах Америки.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА $1.20.

Передплати слати просто до нас, або складати на руки місцевих відділів ОДВУ та наших відпоручників.

ТАКОЖ ЗАМОВЛЯЙТЕ У НАС СЛІДУЮЧІ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ВИДАННЯ:

„РЕАЛЬНА" ЧИ ВИЗВОЛЬНА ПОЛІТИКА

книжка про український націоналізм. Повинна вона бути національним катехізмом в руках кожного націоналіста.

У формі розмов між: **націоналістом, безпартійним Українцем і „реальним" політиком.**

Її зміст

I. Зі сну віків та у вирі подій.
II. Український націоналізм.
III. „Реальна" політика.
IV. Визвольна політика.

Є це другий наклад в 1933 році. Тепер по зниженій ціні **25 цент. одна.**

В цілій Америці можете **набути цю книжку лише у нас,** або в наших відділах та відпоручниках.

„МЕСТНИКИ"

революційна повість — 15 цит. До набуття також лише в нас та в наших відділах ОДВУ і відпоручників.

„СУРМА"

місячний орган УВО. — Річна передплата $1.00.

„РОЗБУДОВА НАЦІЇ"

орган **Проводу Українських Націоналістів.** Двомісячник. Знижена річна передплата **$1.00** (вподинокє число 20 цит.).

„САМОСТІЙНА ДУМКА"

національно-громадський та літературно-науковий місячник журнал. Виходить в Чернівцях, Румунія.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА $2.00.

(Маємо виключно кольпортажу на цілу Америку).

Замовлення шліть на адресу:

EXECUTIVE COMMITTEE OF „O. D. W. U."

P. O. BOX 13, Station D., NEW YORK, N. Y.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ В АМЕРИЦІ.

DR. H. M.ENDLOWITZ

повідомляє, що отворив офіс в WILLIAMSBURG під ч.

252 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

Телефон: EVergreen 6-3959.

ГОДИНИ денно від 1—4 пополудні; в неділі від 10—12 вполудне, в середи і суботи вечерами від 6—7.30.

Офіс на FLATBUSH під ч. 2220 AVE. J, BROOKLYN, N. Y.

ШИФКАРТОВЕ БЮРО
ВАСИЛЯ ГАПАНОВИЧА В НЮАРКУ.

ПЕРЕНЕСЕНЕ З 250 COURT ST., НА 7 BELMONT AVE., NEWARK, N. J.

Як за попередніх 14 років, так і тепер, услугує Українців чесно, совістно і ввічливо. ШИФКАРТИ продає на всі корабельні лінії, а кождого пасажира відвозить на корабель і приміщує в добрій каюті. АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ висилає по цінах нижчих чим інші агенції або банки. Виробляє контракти краєві і американські. Вишукує назви кораблів і час приїзду до Америки. С заразом і Бюром Загальної Асекурації у всіх галузях.

Новий адрес: 75

W. HAPANOWICZ,
7 BELMONT AVENUE, NEWARK, N. J.
Telephone: MARKET 2-1358.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

В таких часах, як тепер, мало хто може не зважати на справу коштів. Це є одинока причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.

Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожда родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St. Jersey City Phone Montgomery 5-1745
34 E. 25th St. Bayonne Phone Bayonne 3-0540

ДОЛЯРИ

посилаємо по значно зниженій ціні ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і видачуємо на послідній почті в краю.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії та виготовляємо всі потрібні до подорожі документа.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повноваства, афідевіти, пашпорти та пермітн.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

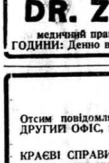

ВИЛКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ.

Прийдіть ще нині на лікарські оглядини і вислухайте пояснень щодо вашої справи.

Научними методами я лікую успішно отсі недуги: Шкірні висипки, хронічні чиряки, нервові недуги, шлунок, кишкові й відтихові недуги, загальне ослаблення, ішіорайтіс (запалення нервів) і хронічний ревматизм, горло, легені, відихові й інші недуги мужчин і жінок.

X-Рей екзаминація крови і хемічні способи.

Вприскування сироватки і щеплінки.

ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ ДАРОМ. — МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. ZINS 110 EAST 16th ST. N.Y.

медичний практик 25 літ. (межи 4-тою Евеню і Ірвінг Плейс),
ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. веч.; неділі від від 9. рано до 4. попол.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляється, що поширюючи свій бизнес, я ОТВОРИВ ДРУГИЙ ОФІС, під ч. 329 Сават 4-та улиця, в котрім полагоджуються слідуючі справи:

КРАЄВІ СПРАВИ, як контракти купна, повноваства, скрипти довизні, переводи спадкові, стягання належитостей і т. п.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ в долярах.

ПРОДАМО ШИФКАРТИ на всі лінії.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі формальности, получені з відїздом до краю, або спровадження родин з краю.

РІЖНІ ДОКУМЕНТИ нотаріяльні.

КУПНО, ПРОДАЖ і ВИМІНИ реальностей, фарм в стейтах Пенсильвенї, Ню Джерзи і Мериленд.

КУПНО і ПРОДАЖА грунтів в старому краю.

Цього рода інтерес проводжу вже від 20 літ і хто припоручував мені свою справу все був вповні вдоволеним.

По інформації прошу удатися де Вам вигідніше, то є до бюра під ч. 2331 ФЕРМАВНТ ЕВНЮ або 329 САВТ 4-та УЛИЦЯ, ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. 44-6-

ОМЕЛЯН КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

EMIL KULCHYCKY,
329 S. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.

The Sport Whirl.

PHILADELPHIA, PA.

The Basketball season of U.A.Y. Club.

The basketball teams representing the Ukrainian-American-Youths' Club of Philadelphia closed their season with a composite record of 16 victories as against only 3 defeats.

The varsity five, known as the Cossacks, won nine and lost two, while the Jr. Varsity won seven and lost but one game. The average score was 31-24.

In defeating the Ukrainian A.C.C. of town and the Northampton Ukes, both decisively, the U.A.Y.C. teams won the Ukrainian Basketball championship of Eastern Pennsylvania.

In the Eastern Pennsylvania Amateur Basketball Tournament, the Cossacks were eliminated in the quarter finals by a score of 26-21. The newspapers called the defeat an "upset" and surprising.

To a guard, John Kozel, goes the honor of being high scorer, averaging nine points per game. Due credit must be given to Coach John Sawka and to all the players who fought so courageously for the honor of their club. The boys will now take interest in track. Any Ukrainian residing in Philadelphia who is interested in track is requested to report or write to

Alex. Yaremko,
823 N. Franklin St.,
Philadelphia, Pa.

—o—

PITTSFIELD, MASS.

Sport Flashes of the Ukrainian A.A.A.

Urges Tri-State Ukrainian League.

The Ukrainian Amateur Athletic Association of Pittsfield again is organizing its baseball talent for the approaching season. Twenty-five candidates answered the first call. The team has for an incentive the record of 21 victories, of which 15 were consecutive, and 6 defeats compiled last year during the first organized year of baseball.

We desevie to arrange as many games as possible with Ukrainian baseball aggregations whose distance is not too great. Our ultimate aim is a tri-state Ukrainian league comprising teams from the following cities: Watervliet, Cohoes, Troy, Hudson, Amsterdam, Pittsfield, Holyoke, Deerfield, Ludlow, Ansonia, Bridgeport, New Haven, New Britain, Meridan, and Hartford. This proposed league can not function, perhaps, as a unit this year but it could be arranged into two sectional leagues: the Ukrainian Empire-Bay State League, and the Ukrainian Nutmeg State League. The winners of each could play a series for the Northeastern Ukrainian Championship. This is merely a suggestion which we hope will receive favorable comments from the respective cities mentioned.

Managers of Ukrainian teams desiring games and interested in this league please communicate with the booking manager of our team, William Spasyk, 1173 North St., Pittsfield, Mass.

Press agent.

—o—

JERSEY CITY, N. J.

Another Victory of the Ukr. Athlet. Ass'n, "Chornomorska Sitch."

The Ukrainian Athletic Association Chornomorska Sitch of Jersey City continued their winning ways Sunday afternoon when they stepped up to Union City Stadium and handed the strong Bildays Athletic Club a 14—6 drubling.

This marked the third consecutive victory for the "Ukes" in as many starts. Due to the wonderful syncronization of the "Ukes" they were able to find the offerings of two Bildays pitchers for a total of 21 hits. Because of the hard hitting of the "Ukes" the Bildays decided that they had enough at the end of the seventh inning when they called the game and quit.

"Hook" Finn on the mound for the "Ukes" continued his mid-season form and allowed the Bildays nine hits and struck out nine batters. "Hook" has been pitching wonderful ball in the last three games and has an average of ten strikeouts per game which is quite a record in "any-body's league."

Commisioner Berke of Union City officiated at this opening of the Bildays.

Mike Stelmack took the hard hitting hours for the day by hitting a home run, a triple and a double "Eddie" Haskins, "Les" Ferreri, and "Hook" Finn came next by getting three hits each.

Yours in sports,
George Pizio,
John Koblan.

—o—

AUBURN, N. Y.

Ukes Terminate Court with Victory Walawender and Hap: Hulick Lead Mates in Final Sortie Uke Girls Beat Unknowns.

The Auburn Ukes wound up their 1932/33 basketball season Saturday nite by vanquishing the St. Hyacinth's church quint 30 to 31 at Falcon Hall, in one of the fastest and most closely contested tilts of the season.

In the first preliminary on the evening the Junior Ukes swamped the St. Hyacinth Juniors 30 to 13. The fast passwork of the Ukes completely baffled the opponents. The Ukrainian Girls defeated the Unknowns in the open-was the outstanding performer for the Auburn Ukes with 7 points. Miss M. Bishop and Miss M. Koval also featured with their brilliant floor play. They were ably assisted by the Misses Molnik, Locke Metroka and Bazar-

The end of the first quarter found both teams dead locked at 7 points all in the main attraction. The second half opened with the Hyacinths jumping into the lead and only a rally helped the Ukes to come within a two point lead, the Hyacinths leaving the floor at the intermission on the long end of an 18 16 tally. In the second half the superiority of the Ukes over the Saints was noticeable. With Walt Walanwender and Hap Hulic as leaders the Ukrainian courtsters came from behind to snatch the victory.

Ukes:

	FB	FP	TP
Yahwak	0	0	0
Tarby	0	0	0
Walawender	4	0	8
Hulick	5	6	16
Namisnak	1	0	2
Zerbany	1	0	2
Cimbrek	0	0	0
Zanowick	5	1	11
	16	7	39

St. Hyacinths:

	FB	FP	TP
Suborski	5	1	11
Noga	1	1	3
Piwinski	2	0	4
Wawro	1	0	2
Nancy	1	0	2
Kilian	5	0	10
	15	2	31

The Ukes would like to play any team within 200 miles of Auburn at any place or home and games with Ukes teams in Pennsylvania, or New York State. Please get in touch with me,

Peter Namisnak,
126 Washington St.,
Auburn, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ "ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ВІСТІ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА".

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Кажуть, що платня робітника зійшла на половину. Радіо-Фотограф комбінації в Сурмі впала на 66%. Ті що 1932 року ще продавались по 298.00 тепер 98.00. Минувшого тижня купили від нас Радіо-Фотограф комбінації слідуючі: Дмитро Вовк з Перт Амбой, Софія Фаріон, з Ню Йорку; Анна Дзюбата з Перт Амбой. Григорій Тхір з Ню Йорку.

Сурма чамичне подає час відчасу до газети і через радіо хто що в нас купує, щоби викликати бажання змагання Українських продавців. Хай вони не чекають з заложенням своїх склепів по своїх сторах на покупців, але хай ідуть за бизнесом, бо як ні то чужі їх дістануть, бо наші люде таки купують, і то багато купують, лиш частина іде до свого. Хай буде конкурент але свій.

1921 року Січовий Базар, тепер „Сурма" видавав Торговельно-промисловий журнал, там майже в кождім числі писалося: „Українці в кождій місцевости, закладайте книгарні і музичні сторн". Багато взяли собі приклад від Січового Базару і позакладали, в Олифант, Фрексвіл, Вупсакет, Пітсбург, Бетлеєм, Вінгтемтон, але їх майже вже нема, наші нові бизнесмени не витримали кризи.

Кождого понеділка управитель Сурми іде по рижих звичайних і департмент сторах, купує і приглядається які ціни і як продають. Кождого понеділка переконаємося, що жаден стор в Ню Йорку, не годен продати жадного радія, ни комбінацій таніше як в Сурмі, хіба що товар перекрутить.

Як подобається українська програма на радію Сурми то хай свідчить лист громадянина М. Яроського з Елізабет, Н. Дж.: 125 літ я в Америці ще не такої гарної програми не чув. Коби так я був богатий як бідний то зараз післав би 50 долярів на підтримку тої програми."

На другу неділю знову буде грати Павло Гуменюк і його оркестра як рівнож будуть співати. Програма Сурми буде дальше ітн цілу годину через цілий місяць май. В неділю, 28-го мая в двох великих салях „Бебстер Гол" відбудеться ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ І КОНТЕСТ в доход програми і частина чистого доходу піде на будову Українського Народного Дому Ботятичах, пов. Камінка Стгумилова. Арандери того підприємства сподіваються ще більше людей як на першім Бали і програма буде ще більша й інтереснїша.

В салях Авраменка великий рух. Одні виконують нові сценерії на „Дорошенка" і „Майську ніч" другі шиють костюми, трети „вострять" шаблі. Вся ця сірізна робота заставила Сурму на власний кошт розіслати тисячу листівок до своїх покупців, щоб вони не обминули тих представлень бо це не буде звичайна вистава, але історична і наукова. Тож з кождої родини як не можуть всі то бодай один повинен прийти і побачити. (Огол.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ „СВОБОДИ"
УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
Вартість Книгарні $18,612.75.
Пишіть по найновіший катальог
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1933 РОКУ
О ГОД. 3.00 ПОПОЛУДНІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЦІКАВЕ
БЕЙЗБОЛЕВЕ ЗМАГАННЯ
(БЕЙС БОЛ ГЕЙМ).
НА IRONBOUND FIELD, WILSON AVE., (долина міста) NEWARK, N. J.

Виступлять проти себе дві українські дружини: Січовики 3 сотні Чорноморської Січи з Нюарк, Н. Дж., та Січовики 2сотні з Джерзи Сіти. Обі сторони належать до грачів першої класи. Ми нераз мали нагоду бачити та цікавитися їх грою проти чужинців, а тепер маємо нагоду побачити Українців проти Українців. Тож не забудьте прийти як найчисленніше.

Комітет.

DIRECTION: Take S. Orange Car Market-Wilson Ave. to last stop. Next to Bears Stadium.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ДВОЄ ЛЮДЕЙ, чоловіка і женщину, котрі могли би заняться як суперінтендент на 38 кімнам форміїх гаве. Платня після умови. Мусять вміти говорити по англійськи. Інтересованих прошу голоситися на адресу: MARTIN KOVALIUK, 73 Madison Ave., New York. Tel. BOgardus 4-8070. 97-8

ПОШУКУЮ старшої дівчини або вдови до заряду дому на фармі. По інформації прошу писати до:

M. J. PASTEK,
Box 118, Thomaston, Conn. 98-99

УКРАЇНСЬКІ ПАРОХІЇ В АМЕРИЦІ.

Маємо на продаж 1 цілком новий ФЕЛЮН та ще більше дрібніших речей. Продамо все за менше як половину ціни. Можна оглянути котрогонебудь дня, по 6-тій вечером. Подальший відомощий або ніше.

UKRAINIAN PROSWITA ASS'N,
145-02 Liberty Ave., Jamaica, L.I., N.Y. 96-7

ПОШУКУЄТЬСЯ доброго шевця (Shoe-maker), котрий мусить вміти робити на машинах. Шисе добре, є вся шевська машинерія. По информації голоситися до:

JOSEPH PATYNOK,
P. O. Box 6, Glastonbury, Conn. 98-99

ФАРМА 50 АКРІВ, 25 акрів чистої землі і 25 акрів ліса, дім 5 кімнат і інші будинки, всі фармерські тульоа, 6 коров, також гуси, качки і кури. Місце на купання на фарм. Ціна $3,500, готівкою $1,750. Решта на морґедж. 97-8

Arent BOHDAN CUPRAK,
Harland Road, Norwich, Conn.

ПОТРІБНО
КІЛЬКА МУЖЧИН АБО ЖЕНЩИН, з грішми і без грошей, на спількнців в бюрі виміни і продажі бизнесів, домів і фарм. Пильні можуть заробити по $1,500 і більше першого року.

N. A. H. O. D. A.
(Apt. 18)
524 E. 12th ST., NEW YORK, N. Y.

ВДОВА МУСИТЬ ПРОДАТИ ГОТЕЛЬ АБО ПРИЙМЕ СПІЛЬНИКА.

Знамента нагода набути готель при гарнім озері в Ню Джерзи стейті; 65 кімнат умебльованих, велика їдальня; 5 акрів земді, 200 стіп озера, пристань на човна, риболовство, круголяна, „тенис", місце на танці, обширне місце на авта, 39 миль від Ню Йорку. Прийму інтелігентного спільника з $7,000 готівкою. Пишіть до 94.6.8

AEMCO,
223 New York Av., Jersey City, N.J.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
241 SPRINGFIELD AVENUE,
над банком Fidelity Union Trust Co.
Room: 407 — 408,
NEWARK, N. J.
Telephone: BIGELOW 3-7303.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
pir 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи 1st Ave. i Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 8760.

АКУШЕРКА И ДОКТОР ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SMALL—SHMULENSON,
43-06—46th Street, Apt. 1-D,
(cor. 43 Ave.), Sunnyside, L.I., N.Y.
Tel.: Stillwell 4-5151.

DR. JOSEPH BISANA
(Др. ИОСИФ БІСАГА)
український християнський
ДЕНТИСТ
223 SECOND AVENUE,
Temple Courts Bldg., Room 12,
NEW YORK, N. Y.
Години урядові: 10. рано до 12. від 2. до 6. пополудни, від 7 до 8.30 вечір.
Tel. ALgonquin 4-6470.

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ
шифкарти на всіх корабельних лініях.
Пересилка грошей у ДОЛЯРАХ.
Інформації ДАРОМ.
Нотарїюш
WALTER TWARDOWSKY,
26 St. Mark's Pl. (E. 8th St.),
New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
B. BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ. (30)

Коли всі три підійшли на вершок гір, то побачили, що перед ними далі вимальовуються в далекім блакиті ще вищі гори. „Там знаходиться земля Зорам, моя країна в горах Ціптара", сказав Тор. Це другий раз Тарзан почув імя Ціптар. Тарґаш-ма літак казав, що то летить ціптар. Чим далі, тим більше всі три створившались між собою. Вони разом полювали, разом їли й разом спали. Недовіря між ними, яке було зпочатку, тепер перейшло в приязнь.

Тепер вони були міцно звязані між собою приязню й довірям. Простуючи до гір, Тарзан звернув увагу на деякі річи, що лежали осторонь. Вони йому пригадали щось знайоме. Він звернув увагу, що вони не пасували до цієї місцевости. Тарзан, завжди в таких випадках усе оглядав уважно. Він і тепер подався вбік, щоб дослідити, що там було. Коли він підійшов ближче, то був здивований і вражений, побачивши, що це були рештки літака.

Таргаш і Тор дивилися зі здивуванням на незнайомі їм річи. Вони ще нічого подібного ніхто не бачили. Тимчасом Тарзан почав шукати трупа летуна. Він був певний, що летун загинув на місці. Та не знайшовши трупа летуна, він почав оглядати місцевість довкола. Тут він скоро побачив сліди ніг людини, в яких він розпізнав сліди від черевиків Джесі Грелайя. Потім він побачив сліди малих ніг, що його дуже здивувало.

Він бачив, що сліди Грелля та маленьких ніг ішли поруч. Вони вели від решток літака геть у далечину. Тарзанови треба було багато морочити голову, щоб відірвати Тора від руїн літака. Таргаш лише все питався: „Що це таке". На це Тарзан відповів: „Це те, що летіло понад наші голови, а ти думав, що це якась птиця. Тут летів мій приятель, а тепер я хочу його знайти". Таргаш був здивований тим, що говорив Тарзан, і, очевидно, не вірив, що це могло літати.

Tarzan M-30 Reg. U.S. Pat. Off. ©1931, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.